

Planeringshandledning för svinstallar

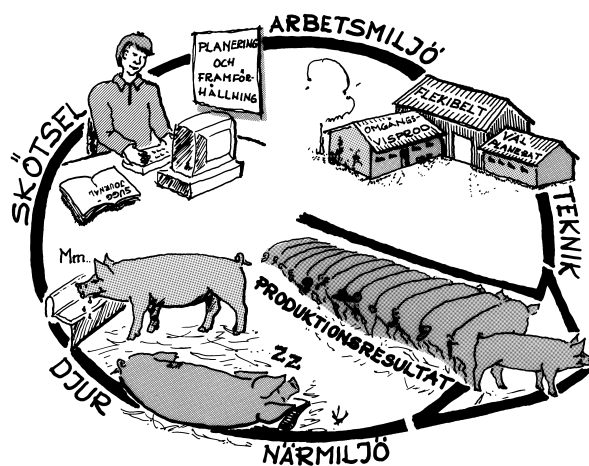
Den snabba strukturomvandlingen som sker, innebär en snabb förskjutning mot allt större enheter. Idag rör sig de flesta nya etableringar om besättningsstorlekar mellan några hundra upp till tusen suggor (och mera). En ny etablering eller utökning av grisproduktion kräver en bra planering.

Det är många faktorer som det måste tas hänsyn till vid planering av byggnader för grisproduktion. Idag är det höga kostnader för att bygga att man inte har råd att begå misstag. Det är därför viktigt att lägga tid och pengar på planeringsprocessen så ev. misstag upptäcks i planeringsskedet och inte i byggskedet eller än värre då produktionen är igång.

Det är många saker som måste utredas, värderas och vägas samman till en så bra lösning som möjligt. Det är viktigt att tänka på de förändringar som skall göras nu men även de som skall göras inom en 5-10 årsperiod.

Produktionsresultatet i den enskilda besättningen påverkas framförallt av hälsoläget, skötsel- och utfodringsrutiner samt miljöförhållanden. Den fortsatta utvecklingen mot större enheter kräver speciellt uppmärksamhet avseende förebyggande djurhälsovård i form av rätt anpassade byggnader och en strategisk djurcirkulation.

I stora besättningar eftersträvas alltid omgångsproduktion för att kunna bygga upp framförallt säkra hygien- och skötselrutiner. Omgångsproduktion kräver en noggrann byggnads- och skötselplanering så att produktionen verkligen kan bedrivas efter bästa kända kunskap. Det är också synnerligen viktigt att denna planering är flexibel inför framtida förändringar av olika förutsättningar som ditid, slaktvikt, kullstorlek, tillväxter, rekryteringssätt, rekryteringsprocent, betalningssystem osv.

De idag vanligaste inhysningssystemen är enhets-, tillväxt- och FTS-systemet. De olika systemen kräver olika uppdelning av avdelningar för olika djurkategorier. Samtliga inhysningssystem har betäcknings- och dräktighetsavdelning. FTS-systemet har dessutom avdelningar med FTS-boxar. Enhetsboxsystemet har två typer av avdelningar en med enhetsboxar och en med slaktgrisboxar. Det tredje systemet tillväxtboxsystemet har avdelningar med grisionsboxar, avdelningar med tillväxtboxar och avdelningar med slaktgrisboxar.

För att beräkna hur många avdelningar och boxar som behövs måste hänsyn tas till olika faktorer som besättningsstorlek, inhysningssystem, produktionsmodell, antal sugg-grupper och gruppstorlek, valt omgångssystem (veckor mellan omgångarna), vald tid, förväntade tillväxthastighet och spridning i tillväxter, förväntade kullstorlek, dödligheter under olika tillväxtfaser, rengöringstider, m.m. Det finns framtaget planeringstabeller för olika produktionsnivåer, behov av antal avdelningar för enhetsbox-, tillväxtbox- och FTS-systemet, platsbehov i sinavdelning och dess fördelning på betäcknings- och dräktighetsavdelningar samt behov av slaktgrisavdelningar i integrerad produktion.

Boxarna i de olika avdelningarna utformas så att de uppfyller kraven på en bra närmiljö för djuren och kraven i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket m.m. (DFS 2007:5).

Avdelningarna utformas så att de blir arbetseffektiva dvs. arbetsgångar skall inte sluta ”blint” utan medge rundgång. Gångar skall anpassas så att foder- och halmkärror enkelt kan förflyttas.

Planlösningen är den process där avdelningarna sammanförs till en byggnadslösning. Utöver ett antal avdelningar för de olika djurkategorierna erfordras gemensamma utrymmen för halm, foder, foderberedning, gödsel förvaring, utlastningar, personal, etc.

Planeringshandledning för svinstallar är resultatet av projektet ”Implementering av SJVs nya föreskrifter om djurhållning inom lantbruket m.m. för svin – Framtagning av rådgivningsmaterial avseende boxars utformning samt anpassade planeringsriktlinjer för stora besättningar” och redovisas i boken ”Planeringshandledning för svinstallar” som ingår i serien Systemlösningar för jordbrukets driftsbyggnader. Boken har utarbetats vid Lantbrukets byggnadsteknik, SLU av professor Ove Olsson och forskningsledare Kristina Ascárd. Projektet har finansierats av Statens jordbruksverk samt till en vis del av Djurskyddsmyndigheten.